

Posudek bakalářské práce

Jméno autora práce: Matyáš Gil

Název bakalářské práce: Pověry a rituály spojené s vlivem sexuální aktivity na fyzický výkon

Vedoucí – oponent: PhDr. Daniel Tůma, M.A., BA., oponent

(u každé položky vyjádřete odpovídající možnost písmenem x; hodnocení jako ve škole)

Obsahová hlediska práce

	1	2	3	4
Cíle práce: uvedeny jasně – nejasné, neuvedeny		X		
Soulad obsahu s názvem: ano – částečně		X		
Členění kapitol: logické členění – nevhodné strukturování	X			
Postiženy relevantní aspekty problému: jednoznačně – spíše ne	X			
Stanovené cíle: splněny – nesplněny	X			

Úroveň návrhu projektu

	X	1	2	3	4
Problém: jasně vymezen – nejasné vymezení	X				
Projekt: analyzován ve vztahu ke klíčovým pojmům – zabývá se jinou problematikou			X		
Metodologie práce: Vhodně zvolená – zcela nevhodně zvolená				X	
Propojení literární přehledové části s návrhem projektu: organické, projekt logicky navazuje na 1. část – obě části jsou nesourodé	X				

Formální hlediska práce

	1	2	3	4
Jazyková a stylistická úroveň: práce je čtivá, použití jazyka přiměřené – nevyhovuje		X		
Formální úprava práce: odpovídá požadavkům – zahrnuje množství formálních chyb	X			
Grafická úprava: vyhovuje – nevyhovuje	X			
Množství využitých literárních zdrojů: dostatečné – nedostatečné	X			
Aktuálnost literárních zdrojů: vesměs z posledních let – zdroje značně zastaralé	X			
Využití cizojazyčných zdrojů: dostačující – minimální	X			
Odkazy v textu: vcelku odpovídají standardům – chybně uváděné odkazy	X			
Seznam literatury: kompletní, bez větších chyb – nekompletní, s množstvím chyb	X			

Specifické připomínky (vše podstatné, co se nevešlo do výše uvedených bodů):

Dle autorovy rešerše z výzkumů vyplývá, že neexistuje biochemický vztah mezi sexuálním výkonem a kvalitou následného fyzického sportovního výkonu.

Autor tvrdí, že o sexuálním výkonu však sportovci historicky přemýšlejí pověrečně (magicky) a proto ho sportovci řadí mezi rituály buď aktivačně (vyhýbají se mu, silná sexuální excitace by snížila následný výkon) nebo inhibičně (zapojí ho mezi rituální rutinu, protože dojde např. k uvolnění tenze z nervozity před sportovním výkonem). O existenci této skutečnosti však

neexistují žádné důkazy kromě v práci uvedených příkladů z filmů či historické praxe či z osobní empirie autora, ani o počtu rituálů praktikujících sportovců.

Vedle sexuálních rituálů však vykazují sportovci mnoho jiných rituálů, u kterých lze očekávat že psychologicky způsobují zvýšení motivace, koncentrace a dalších proměnných účastných na výkonu samém. Rituály tedy dle autora patří neodmyslitelně ke sportovnímu prostředí.

Autor se pokusil všechny tyto výše uvedené oblasti postihnout nejprve teoreticky, kde nás v rámci rešerše odborné literatury a výzkumů seznamuje s dosavadním stupněm poznání.

Posléze se věnuje mýtům spojeným se sexuálním chováním a sportovními výkony, a na závěr teoretické části odhaluje možné psychologické faktory související s tím, jak sportovci vnímají vztah mezi sexuálním chováním a vlastním sportovním výkonem. Věnuje se důkladně definicím fenoménů jako je rutinní chování, pověry a rituály. Jejich účinky vysvětluje placebo efektem a operantním podmiňováním a uvádí zajímavé příklady slavných sportovců a jejich, mnohdy mediálně známých, rutinních činností a rituálů. Závěrem shrnuje, že ty mohou mít psychologicky pozitivní dopad, neboť mohou zvýšit koncentraci, připravenost, přesnost a sebevědomí. Cílem této části práce je objasnění možných psychologických souvislostí mezi rituály a sportovním výkonem, resp. pozitivním či negativním dopadem na jeho kvalitu.

V části empirické navrhuje autor vlastní design kvalitativního výzkumu, který by se věnoval obsáhlejšímu cílům, než je jen popis a přehled dosavadních výzkumných nálezů uvedených v teoretické části. Na jeho výzkum by posléze měly navázaly opatření v rámci psychologie sportu. Metodologie výzkumu a zpracování výsledků není kromě ukázky strukturovaného rozhovoru více popsána.

Po přečtení celé práce lze poznamenat, že její název a cíle mohou být v úvodu pro čtenáře matoucí. V abstraktu práce autor uvádí, že cílem práce je „...*prozkoumat pověry o sexuálních aktivitách, které se udržují ve sportovním folkloru*“. Cílem výzkumu však ale není prokázat souvislost mezi sexuálním chováním a kvalitou sportovního výkonu z hlediska fyziologického, ale spíše zmapovat mezi sportovci výskyt a míru pověřeného myšlení o sexuálním chování a jeho následném pozitivně či negativně vnímaném vlivu na skutečný výkon sportovců, a dále autora zajímá, odkud se takové pověry jednotlivých sportovců vzaly a jak jsou pro ně rituály spojené s pověrou důležité a jak na subjektivní úrovni ovlivňují jejich výkonnost a jak jsou na nich psychologicky „závislí.“

Už samotné téma rituálů a jejich psychologického vlivu na sportovní výkon sportovců je zajímavým, nosným a samostatným výzkumným tématem hodným k dalšímu bádání. Autor však rozšiřuje jeho odborný zájem na specifickou oblast sexuálního chování, o kterém se domnívá, že mezi sportovci nabývá na významu rituálu, různě subjektivně vnímaného jako ovlivňujícího pozitivně či naopak negativně následný sportovní výkon a jeho kvalitu. Výzkum má tedy několik cílů, vycházejících z hlavního cíle práce.

V závěru na str. 32 autor opětovně uvádí, že hlavním cílem práce bylo „...*na základě rešerše literatury prozkoumat pověru týkající se souvislosti mezi sexuálními aktivitami a sportovním výkonem a pokusit se nalézt vysvětlení jejího vzniku*“. V práci však pověra prozkoumána být nemohla, výzkumy se jí primárně nevěnují, a rovněž proto není vysvětlení jejího vzniku popsáno. Rovněž v diskuzi na závěru práce na str. 32 zaznívá, citují: „*Mezi některými sportovci existuje představa, že sexuální aktivity tento testosteron „vyplývají“*“. Až závěr práce tedy smysluplněji odhaluje, jaké myšlenkové předpoklady sportovci o nebezpečí či pozitivním vlivu sexuálních aktivit na výkon mají, což pro odborníka mimo sportovní oblast není z práce zprvu jednoduché pochopit, ani si blíže představit.

Zůstává tedy diskutabilní zdali název práce má ilustrovat přehledovou studii v první části práce, či navrženou empirickou část. V úvahu by proto padaly i alternativní názvy jako: *Vliv rituálů a pověr v oblasti sexuálního chování na sportovní výkonnost a jejich psychologické souvislosti*.
Nebo: *Psychologické souvislosti rituálů a pověr o sexuálním chování na sportovní výkonnost*.
Nebo: *Pověry a rituály o vlivu sexuální aktivity na fyzický výkon*.

Otázky, podněty k obhajobě:

Pozitivně či negativně vnímaný a zažívaný efekt rituálu na výkon (na podstatě pověrečného myšlení) najdeme i v jiných profesích (např. u umělců - rituály před představením) a u mnoha lidí se mnohdy patologicky rozvinutým magickým myšlením. Za jakých podmínek a symptomatologie byste jako psycholog u profesionálních sportovců přemýšlel o patologickém rozměru uplatňování či vlivu rituálů? Uveďte příklady z praxe či na základě hypotetického modelu chování a myšlení daného jedince popište.

Byl již Váš výzkum realizován či alespoň z části? Pokud ano, jaké očekáváte výsledky a jaké máte hypotézy? Jaké máte hypotézy o výsledcích jednotlivých výzkumných částí, resp. otázek/okruhů, které chcete zkoumat?

Či s jakými předběžnými či konkrétními výsledky nás můžete seznámit?

Pokud nebyl výzkum realizován, jakou metodologii dále budete volit pro zpracování výsledků? Prosím rozveďte svůj výzkumný plán a úvahy o dalším zpracování.

Jak byste rád s výsledky dále pracoval a využil je? Prosím o úvahu nad konkrétními profesními kroky a popisem aplikace do psychologie sportu (poradenství, koučink, mentální příprava sportovců apod.)

Na str. 9 hovoříte, že využití vašeho výzkumu by ovlivnilo „...především vybudování zdravého vztahu sportovců s jejich sexualitou“. Prosím, rozveďte co tím myslíte a jak byste toto téma psychologicko-intervenčně postihl v praxi.

K jakému jste došel vysvětlení vzniku pověry týkající se souvislosti mezi sexuálními aktivitami a sportovním výkonem?

Celkové hodnocení práce (slovně, s jasným /ne/doporučením k obhajobě):

Práce seznamuje formou přehledové studie s poměrně úzce specifikovaným a řídko zkoumaným jevem sexuálních aktivit jako formy pověrečného a rituálního chování před sportovním výkonem u profesionálních sportovců a jejich skutečným fyziologickým a psychologickým dopadem na samotný výkon.

Součástí výzkumu je i hledání jeho kognitivních příčin a psychologických souvislostí jeho subjektivně vnímaného účinku.

Práce seznamuje s výsledky několika málo výzkumů zabývajících se touto problematikou, s velmi nízkým počtem zkoumaného vzorku a proto s limitovanou možností interpretace dat a jakýchkoliv závěrů v rámci dosavadního vědeckého poznání.

Ve své druhé části práce přibližuje design plánovaného anonymního kvalitativního výzkumu formou strukturovaných rozhovorů s precizním ohledem na etickou stránku citlivého výzkumu,

včetně vyvážení genderového zastoupení, doposud velmi opomíjeného v odborné literatuře a výzkumech těchto témat.

Práci doporučuji k obhajobě.

Návrh klasifikace: výborně – velmi dobře – dobře – neprospěl/a

Velmi dobře až výborně

V Praze dne 12.6.2024

PhDr. Daniel Tůma, M.A., BA.